

**Rozwój współpracy
i koordynacji w zakresie
uczenia się przez całe życie**

Fundusze Europejskie

**Projekt realizowany przez
Fundację Rozwoju Systemu Edukacji
w I osi priorytetowej: „Umiejętności”,
Działanie 1.08 „Rozwój systemu
edukacji i uczenia się dorosłych”**

www.frse.org.pl/fers-III

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

WIEDZA, PARTYCYPACJA, DEMOKRACJA UNIwersytety Ludowe jako przestrzeń edukacji obywatelskiej

TE WARTOŚCI ODPOWIADAJĄ NA WYZWANIA WSPÓŁCZESNOŚCI

Wiedza - narzędzie
samodzielności

Partycypacja buduje
zaangażowanie i
odpowiedzialność

Demokracja to nie
tylko wybory - to
codzienna praktyka

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

WIEDZA, PARTYCYPACJA, DEMOKRACJA UNIwersytety Ludowe jako przestrzeń edukacji obywatelskiej

WIEDZA
DOSTĘPNA DLA
KAŻDEGO

DEMOKRACJA W
PRAKTYCE

SIŁA
PARTYCYPACJI

EDUKACJA
PRZEZ
DOŚWIADCZENIE

EDUKACJA DLA
ZMIANY

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

ZAGADKA

To proces, który nie ma wyraźnego początku ani końca.
Nie zależy od wieku, miejsca ani tytułów naukowych.
Zachodzi wtedy, gdy zadajesz pytania, szukasz
odpowiedzi, obserwujesz świat.
Czasem formalny, czasem zupełnie nieświadomy.
Jest potrzebny w pracy, w domu, w relacjach, w życiu
codziennym.
Nie kończy się wraz z opuszczeniem szkoły.

Czym jest?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

LLL

Ciągłość- Uczenie się odbywa się przez całe życie - niezależnie od wieku czy etapu kariery.

Wielość form- Zachodzi w edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej - w szkole, pracy, w domu.

Motywacja wewnętrzna- Wynika z chęci rozwoju osobistego, zawodowego lub ciekawości świata.

Praktyczne zastosowania- Pomaga dostosować się do zmian, rozwijać kompetencje i lepiej funkcjonować w społeczeństwie.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UNIWERSYTETY LUDOWE (UL) JAKO PRZESTRZEŃ EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

- Początki w Europie: Dania XIX wiek
- Mikołaj Grundtvig (1783-1872) pastor,
pedagog, nauczyciel ludu, historyk,
poeta
- wychowanie i wykształcenie oparte
na historii narodowej i kulturze
ludowej
- przygotowanie nie tyle do zawodu, ile
do udziału w życiu obywatelskim

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UL JAKO PRZESTRZEŃ EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

dostarczenie
wiary w sens
własnego
zawodu,

w sens ludzkiej
pracy,

w sens
wspólnotowego
działania

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

ZAGADKA

Ma głos, ale nie śpiewa.
Ma wybór, choć nie zawsze
z niego korzysta.
Ma wpływ, ale czasem woli
narzekać niż działać.
Kto to taki?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

UL JAKO PRZESTRZEŃ EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

Cele

- Rozwijanie osobowości uczących się
- Kształtowanie postawy obywatelskiej i prospołecznej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

UNIWERSYTETY LUDOWE JAKO PRZESTRZEŃ EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

- ✓ 1900 Jadwiga Dziubińska, Pszelin pod Warszawą
- ✓ 1921 ks. Antoni Ludwiczak, Dalki pod Poznaniem
- ✓ 1924 Ignacy Solarz, Szyce pod Krakowem

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NACZELNA IDEA WG SOLARZA

Chodzi o wychowanie w masie ludowej zdolności do urzeczywistnienia dojrzałej, wysoce etycznej, zaradnej demokracji... Żeby rzesze nie pozostały dalej tylko masą bezwładną, wodzoną przez – odgórną – wolę, lecz stały się czynnikiem zmieniającym życie świadomą i celową wolą własną, muszą się składać nie z pionków, ale z ludzkich indywidualności, z ludzi, w których obudziło się wewnętrzne życie duchowe, z takich, którzy wiedzą, czego chcą, bo wypracowały sobie własne a wielkie światło życia i znalazły w nim siłę swej woli, 1937

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

PO WOJNIE

żywiłowy rozwój uniwersytetów ludowych.

Rok 1945 powstało 28,

Rok 1946 dalsze 38 podobnych placówek,

w kolejnych dwóch latach 1947 i 1948 liczba wynosiła 80 placówek.

Był to szczytowy okres rozwoju polskich uniwersytetów ludowych.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UL DZIŚ

Edukacja jako czynnik zmiany społecznej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UL DZIŚ- ZADANIA

- podejmowanie działań na rzecz grup/ jednostek społecznie wykluczonych/marginalizowanych
- promowanie **edukacji obywatelskiej**, demokracji lokalnej i idei partnerstwa społecznego
- animowanie nowoczesnej i otwartej na innych aktywności wszelkich środowisk mniejszościowych
- propagowanie idei i praktycznych rozwiązań w zakresie **zrównoważonego rozwoju** społeczno-gospodarczego regionu
- realizacja zad. z zakresu edukacji regionalnej/ międzykulturowej i ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego
- zajęcia czasu wolnego, rozwijające potrzeby członków społeczności

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

UL DZIŚ- METODYKA

uczenie się przez uczestnictwo/ we współpracy

odwołanie się do lokalnych tradycji, idei partnerstwa i budowania wspólnoty wszystkich zaangażowanych

empowerment, proces wzmacniania zasobów, zabiegania o potrzeby ludzi słabych, społecznie czy ekonomicznie niewydolnych, defaworyzowanych, marginalizowanych, lub jako stan upętnomocnienia i zaradności (dawania siły, poczucia sprawstwa, kompetencji)

budowanie i wyzwianie lokalnego kapitału społecznego

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EDUKACJA OBYWATELSKA

- obejmuje ogół procesów uczenia się i nauczania, które umożliwiają poznanie życia społecznego i sprawne w nim funkcjonowanie

- zdobywanie umiejętności artykułowania własnych i grupowych interesów, krytycznego myślenia i uczestniczenia w życiu publicznym, wspierania tolerancji i ochrony praw człowieka

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EDUKACJA OBYWATELSKA - ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

- to taki sposób gospodarowania zasobami, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia, nie ograniczając możliwości przyszłych pokoleń do zaspokajania własnych potrzeb
- to dbanie o ludzi, przyrodę i gospodarkę tak, by starczyło dla nas i przyszłych pokoleń

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EDUKACJA OBYWATELSKA

1.Cel - zrozumienie zasad funkcjonowania demokratycznego państwa, kształtowanie postaw i umiejętności aby angażować się obywatelsko, praktykowanie zachowań demokratycznych.

2.wiedza w zakresie socjologii życia publicznego pozwala na zrozumienie sceny politycznej, analiza wydarzeń społeczno-politycznych i zasad funkcjonujących w demokratycznym państwie,

3.nawyki wdrażają do obywatelskiej partycypacji. Edukacja ta łączyć powinna przekazywanie wiedzy i praktyczne działania, które będą podstawą kreowania aktywnych obywateli (Gierszewski, 2017)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EDUKACJA OBYWATELSKA

Rozumienie	Zainteresowanie	Zaangażowanie
Sfery publicznej	Sferą publiczną, posiadaniem własnej opinii	Aktywność
Zasad demokracji, wartości	Poszanowanie opinii innych	Wpływ na władzę, współzarządzanie

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

KOMPETENCJE SPOŁECZNE I OBYWATELSKIE

Termin określa zestaw umiejętności przydatnych w konkretnym działaniu.

✓ Kompetencje społeczne i obywatelskie def. są jako

„zdolność skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz angażowanie się w aktywne i demokratyczne uczestnictwo, szczególnie w społeczeństwach charakteryzujących się coraz większą różnorodnością”

(Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/962/WE).

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

inaczej umiejętności interpersonalne,
komunikacyjne czy też relacyjne

warunkują one zdolność do radzenia sobie w
sytuacjach społecznych

postawy, wyznawany system wartości

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

- ✓ umiejętność rozwiązywania konfliktów (otwartość na współpracę, zdolność do kooperacji, wypracowania kompromisu, negocjowanie)
- ✓ zachowania zgodne z obowiązującymi normami
- ✓ komunikacja werbalna i niewerbalna
- ✓ empatia
- ✓ tolerancja wobec inności
- ✓ gotowość do niesienia pomocy.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

KOMPETENCJE OBYWATELSKIE

- ✓ dotyczą sytuacji wymagających współpracy z innymi osobami na rzecz wspólnego dobra, są niezbędne do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa w życiu społecznym demokratycznego państwa.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UL

wspierają rozwój społeczeństwa obywatelskiego
poprzez edukację, dialog i aktywizację lokalnych
społeczności

stanowią przestrzeń, w której wiedza łączy się z
praktyką partycypacji i demokratycznym
zaangażowaniem.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

UL

Wiedza - fundament świadomego uczestnictwa w życiu społecznym

Partycypacja - aktywne współtworzenie wspólnoty i procesów decyzyjnych

Demokracja - praktyka codziennego zaangażowania i odpowiedzialności obywatelskiej

Obywatelskość - postawa odpowiedzialności, zaangażowania i solidarności w życiu publicznym.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

WOBEC WYZWAŃ RZECZYWISTOŚCI

Przeciwdziałanie wykluczeniu edukacyjnemu i społecznemu

Wzmacnianie kapitału społecznego i zaangażowania obywatelskiego

Przestrzeń dialogu i współpracy między lokalnymi instytucjami

Edukacja do demokracji i krytycznego myślenia

Odpowiedź na lokalne i globalne wyzwania - od klimatu po cyfryzację

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

LIFELONG LEARNING + EDUKACJA OBYWATELSKA

Ciągły rozwój świadomości społ
Aktywność i zaangażowanie
Edukacja obywatelska w ramach
LLL wspiera aktywne
uczestnictwo w życiu społ,
lokalnym i globalnym.

Krytyczne myślenie i
odpowiedzialność
Budowanie wspólnoty LLL
wzmacnia kompetencje społ i
empatię - kluczowe dla dialogu,
współpracy i budowania społ
obywatelskiego.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

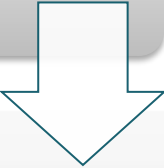
Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

LLL + EDUKACJA OBYWATELSKA

Uczenie się przez całe życie to fundament aktywnego obywatelstwa, które realizuje się także poprzez lokalne działania.

Dzięki wsparciu organizatorów i ośrodków edukacji obywatelskiej, mieszkańcy mają realną szansę rozwijać się, działać wspólnie i wpływać na swoje otoczenie

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EPALE

Dorota Gierszewski

EPALE elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

<https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/love-low-e-dukacja-doroslych>

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

DZIĘKUJĘ

Za wysłuchanie :)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji